

Quickscan flora en fauna

Anerveenseweg 54-56 Anerveen

Quickscan flora en fauna

Anerveenseweg 54-56 Anerveen

Definitief

Opdrachtgever

Buro Vijn
Rengersweg 98
9062 AJ Oenkerk
T 058-2562525
F 058-2564040

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Brink 4A
7981 BZ Diever
T 0521-324400
F 0521-324401
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6169
Datum: 26-2-2013
Projectleider: S. Boekhout
Opgesteld: S. Boekhout
Gecontroleerd: D. Welink

© Eelerwoude 2013, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude bv.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrucken

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Ruimtelijk ontwikkeling	7
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	9
3.1	Flora- en faunawet	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	10
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	10
4	METHODE	11
4.1	Bureauonderzoek	11
4.2	Veldonderzoek	11
5	BESCHERMDE SOORTEN	12
5.1	Planten	12
5.2	Zoogdieren	12
5.3	Vogels	15
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen	17
5.5	Ongewervelden	18
6	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	19
6.1	Beschermde natuurwaarden	19
6.2	Eindconclusie	20
	LITERATUURLIJST	23
	BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET	24

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Figuur 2. Begrenzing plangebied.

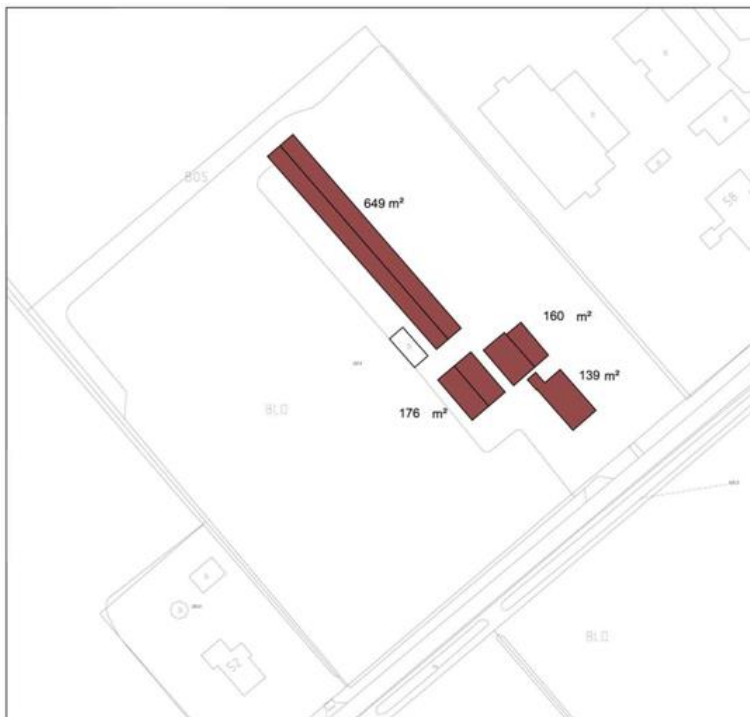
1

INLEIDING

In verband met de sloop van schuren en twee woningen en realisatie van nieuwbouw aan de Anergieenseweg 54-56 te Anergieen is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden of de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is een quickscan flora en fauna. Met dit onderzoek wordt de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in en rond het plangebied onderzocht en/of ingeschat. Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het terrein en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving.

Oppervlakte
huidige bebouwing

	649 m ²
	176 m ²
	160 m ²
	139 m ²
totaal	1124 m²

Figuur 3. Te slopen bebouwing.

- Verbreiden bestaande singel (reeds uitgevoerd)
- Versterken doorzicht naar open veenontginningslandschap
- Kappen singel achter op kavel om strekkingrichting veenontginning te versterken
- Behouden singel
- Versterken ruimtelijke beleving waterloop door verbreding
- Herbouwen 'knikschuur', functie: bijgebouw 1
- Herbouwen 'kapschuur', functie: woning 1
- Solaire boom op erf, kastanje
- Bijgebouw 2
- Beukerhaag
- Behouden bestaande eik bij innt
- Woning 2 (herbouw)
- Fruitgaard
- Notenboom
- Versterken ruimtelijke beleving waterloop door verbreding

Plankaart 1:1000

Figuur 4. Toekomstige situatie.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is in het dorp Anergieven gelegen aan de Anergievenseweg 54-56. Het gebied ligt tussen de plaatsen Slagharen, Coevorden en Hardenberg in en wordt omgeven door weilanden. Het erf omvat een kippenschuur (649 m²), een schuur (160 m²), een kapschuur (176 m²) en een twee-onder-een-kapwoning (139 m²). Het erf is niet meer in (agraris) gebruik en de woningen zijn onbewoond. Figuur 1 en 2 geeft de locatie weer en de gebiedsbevestiging.

Rondom het erf is grasland aanwezig en een agrarisch (maïs)perceel. Het plangebied wordt door bomensingels en hagen omgeven. Het merendeel van de bomen is eiken. Rondom het erf en door het plangebied is een watergang aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek waren de sloten weinig tot niet watervoerend. Foto's 1 t/m 9 geven een gebiedsimpresie weer.

2.2 Ruimtelijk ontwikkeling

De aanwezige gebouwen worden gesloopt en een deel van de bomensingels gekapt. In figuur 3 wordt de te slopen bebouwing weergegeven. Het figuur 4 geeft de toekomstige situatie weer, inclusief de te rooien beplanting met de groene omlijning. De oude zomereik naast de oprit blijft behouden.

In de toekomstige situatie worden er twee losse woningen en twee losse bijgebouwen gerealiseerd, bestaande te handhaven singels versterkt, fruitgaard aangelegd en waterlopen versterkt door verbreding.

Foto's 1 t/m 9. Gebieds impressie.

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

De Nederlandse natuurwetgeving - en beleid bestaat uit verschillende onderdelen. De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. Daarnaast heeft Nederland landschappelijk en ecologisch bijzondere gebieden aangewezen als Nationaal landschap of Nationaal park. Deze gebieden worden in Nederland beschermd via het ruimtelijke en natuurbeleid. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde vleermuissoorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. De dichtsbijzijnde Natura 2000-gebieden betreffen Vecht- en Beneden-Reggegebied en Engbertsdijksvenen. Beide gebieden liggen op ongeveer 15 km afstand. Indien een project of ruimtelijke ontwikkeling niet in een Natura 2000-gebied ligt, dient men wel rekening te houden met een eventuele externe werking en/of cumulatie op een Natura 2000-gebied.

Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op de aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen realisatie wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven van het natuurgebied belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering. Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Het plangebied ligt op ongeveer 2 km afstand van de EHS.

Gezien de afstand tot de EHS en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing is derhalve niet aan de orde.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek op 31 december 2012.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en, indien beschikbaar, regionale verspreidingsinformatie.

Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie zijn geraadpleegd met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren. Hiervoor zijn met name verspreidingsatlassen geraadpleegd. Uit de landelijke verspreidingsinformatie (atlassen), welke deels gedateerd zijn, moet blijken of in de omgeving van de locatie in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek op 31 december 2012 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door S. Boekhout, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van gemiddeld 7 °C.

5

BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het jaargetijde was echter ongeschikt om flora te inventariseren. Gelet op de aanwezige terreintypen en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied zwaar(der) beschermde plantensoorten voorkomen. Mogelijk komen wel enkele tabel 1-soorten langs en in de bomensingels voor, zoals brede wespenorchis.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Mogelijk dat tabel 1-soorten in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, omdat voorgenomen werkzaamheden geen invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van mogelijk aanwezige tabel 1-soorten, er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1). Zwaarder beschermde soorten worden niet in het plangebied verwacht.

Conclusie planten: nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet is voor beschermde plantensoorten niet aan de orde.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Tijdens het dagbezoek is beoordeeld of de locatie, de te slopen bebouwing en de te rooien beplanting, geschikt zijn voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- winterverblijfplaats;
- paar- en baltsverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied wordt alleen de te slopen twee-onder-eenkapwoning geschikt geacht voor vleermuizen als verblijfplaats vanwege de aanwezigheid van diverse mogelijkheden zoals spouwmuur, dakpannen en loodslabben.

De overige bebouwing wordt ongeschikt geacht voor vleermuizen als verblijfplaats door het ontbreken van geschikte verblijfmogelijkheden, bijvoorbeeld door afwezigheid van een spouwmuur of de aanwezigheid van plat dak en/of door het ontbreken van goede invliegmogelijkheden en aanwezigheid van tocht.

Tijdens de inspectie zijn geen zichtbare holten en spleten waargenomen in de te rooien bomen. De te rooien bomen worden daarom ongeschikt geacht als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegrouete/foerageergebied

Het plangebied heeft naar verwachting een beperkte mogelijkheid als foerageergebied en vliegrouete. Mogelijk dat in de luwte van de groenstructuren en bebouwing diverse vleermuissoorten foerageren. Grote aantallen worden echter niet verwacht vanwege het ontbreken van goede verbindingen met de omgeving.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

De te slopen twee-onder-eenkapwoning is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek dient uit te wijzen of verblijfplaatsen aanwezig zijn, welke soorten aanwezig zijn en in welke aantallen. Onderzoek dient plaats te vinden volgens het landelijk geldende vleermuisprotocol. Dit protocol is vastgesteld door het vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. Dit protocol wordt elk jaar geactualiseerd. Volgens het meest recente protocol van februari 2012 is in deze situatie de volgende minimale onderzoeksintensiteit noodzakelijk:

- 2x avond/ochtendbezoek in de kraamperiode (15 mei - 15 juli).
- 2x avond/ochtendbezoek in de balts- / paarperiode (15 augustus - 15 september).
- Tussen de bezoeken dienen minimaal 10 dagen te zitten.

De overige bebouwing (schuren) en te rooien beplanting worden ongeschikt geacht als verblijfplaats. Er worden ook geen belangrijke foerageergebieden en vliegroutes verwacht.

Conclusie vleermuizen: nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

In het plangebied zijn sporen aangetroffen van diverse grondgebonden zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet als mol, ree en algemene muizensoorten. Daarnaast kunnen ook andere tabel 1-soorten voorkomen als bunzing, egel, haas en vos.

Tabel 2 en 3-soorten

Steenmarter (tabel 2-soort)

Steenmarter komt in de regio veelvuldig voor. Mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter. In het plangebied zijn diverse sporen aangetroffen van vermoedelijk steenmarter. Dit betroffen keutels en afgebeten veren van prooien. De soort komt voor in zowel structuurrijke landschappen met heggen, houtwallen en bosranden, maar ook in de bebouwde kom. Voorbeelden van verblijfplaatsen zijn bekend in spouwmuren en plafonds, op zolders, in kelders, takkenhopen en bosschages. In het plangebied zijn diverse mogelijkheden voor een verblijfplaats aanwezig waaronder de woningen (gat onder woning 54) en de kippenstal (spouw met prooiresten).

Veldspitsmuis (tabel 3-soort)

Veldspitsmuis komt in het oosten van Overijssel veelvuldig voor. Ook rondom het plangebied is de soort aangetroffen. Veldspitsmuis is in hetzelfde kilometerhok aangetroffen als het plangebied (telmee.nl, 2007). Er is nog maar weinig bekend over (het habitat van) veldspitsmuis. De soort is gebonden aan cultuurlandschap en volgens sommige kenners is de soort algemeen voorkomend, maar wordt de soort sporadisch gezien. De soort wordt in diverse terreintypen aangetroffen; jonge aanplant, overhoekjes, tuinen, bomenrijen, singels, bermen, etc. (Snaak, 2008). Veldspitsmuis is gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. Binnen het plangebied komt geschikt biotoop van veldspitsmuis voor; agrarisch terrein in combinatie met bomensingel en een kruidenvegetatie. Er wordt dan ook vanuit gegaan dat de soort in het plangebied voorkomt.

Waterspitsmuis (tabel 3-soorten)

Waterspitsmuis is een soort die diffuus verspreid over de provincie voorkomt. Uit de regio zijn meerdere kilometerhokken bekend waar de soort is aangetroffen (Douma, 2011). De waterspitsmuis is gebonden aan heldere, stilstaande of stromende wateren met een goed ontwikkelde onderwater vegetatie. De aanwezige smalle sloten en

slootkanten bevatten veel (organische) meststoffen. Goed ontwikkelde onderwatervegetaties zijn beperkt. Door de beperkte aanwezigheid van geschikt biotoop, wordt niet verwacht dat de soort er voorkomt.

Overige grondgebonden zoogdiersoorten

Andere zwaardere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. das en eekhoorn) worden niet verwacht binnen het plangebied, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1).

Steenmarter

Steenmarter is beschermd in de Flora- en faunawet en staat als tabel 2-soort vermeld. Het verjagen, vangen of doden van steenmarters is alleen toegestaan indien ontheffing is verleend of gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ook is het verboden vaste rust- of verblijfplaatsen te verstoren. Door de aanwezigheid van sporen van vermoedelijk steenmarter en diverse mogelijkheden als verblijfplaats dient nader onderzoek uit te wijzen of steenmarter daadwerkelijk in het plangebied voorkomt en of er zich een verblijfplaats bevindt. Nader onderzoek kan plaatsvinden tijdens het vleermuisonderzoek. Tevens kunnen cameravallen ingezet worden bij potentiële verblijfplaatsen (gat in spouw in kippenschuur en het gat onder woning 54).

Veldspitsmuis

Verwacht wordt dat veldspitsmuis binnen het plangebied voorkomt. Het plangebied valt binnen het verspreidingsgebied van de soort, in hetzelfde kilometerhok zijn gegevens bekend van veldspitsmuis uit 2007, en in het plangebied is geschikt biotoop aanwezig. Door de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt geschikt leefgebied (rooien deel bomensingel). Doordat negatieve effecten zijn te verwachten op korte termijn door een tijdelijke afname van het leefgebied en vernietigen van verblijfplaatsen is een ontheffing noodzakelijk. Op lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht en komt ook nieuw potentieel leefgebied ervoor terug (versterken singels en afname van verharding). De gunstige staat van instandhouding van veldspitsmuis komt niet in het geding.

Conclusie grondgebonden zoogdieren: nader onderzoek is voor steenmarter noodzakelijk. Daarnaast dient voor veldspitsmuis ontheffing te worden aangevraagd voor het verwijderen van leefgebied en verblijfplaatsen.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Broedvogels algemeen en categorie 5

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels. De volgende vogelsoorten zijn in en rondom het plangebied aangetroffen: ekster, houtduif, koolmees, merel en putter. Daarnaast kunnen ook andere vogelsoorten in het plangebied voorkomen als grote bonte specht, pimpelmees, roodborst en winterkoning. Bovenstaande soorten kunnen ook in het plangebied of directe omgeving tot broeden komen. Ekster, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

In het plangebied zijn sporen aangetroffen van kerkuil. Dit betroffen relatief oude mestsporen en braakballen in de kapschuur en kleine schuur. Door de kleine hoeveelheid aan sporen en de relatieve ouderdom van de sporen wordt niet verwacht dat kerkuil veelvuldig van het plangebied gebruik maakt.

Er zijn geen andere vogelsoorten aangetroffen waarvan de vaste rust- en verblijfplaats en functionele leefomgeving jaarrond beschermd is. Er zijn ook geen sporen of andere aanwijzingen verkregen die hierop duiden. Verblijfplaatsen van andere jaarrondsoorten worden ook niet in het plangebied verwacht op basis van de aanwezige terreintypen en vanwege het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen en aanvliegmogelijkheden.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het ondermeer om ekster, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees. Gelet op de beperkte omvang van het plangebied en het beperkte

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

aanbod aan geschikte nestlocaties voor deze soorten binnen het plangebied, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde, algemeen voorkomende soorten. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde. Daarbij komt dat na planrealisatie (op termijn) ook weer nieuw leefgebied voor deze en andere vogelsoorten zal ontstaan.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Binnen het plangebied zijn sporen aangetroffen van kerkuil. Door de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt deze verblijfplaats. Ondanks dat er weinig sporen zijn aangetroffen en het oudere sporen betroffen, dient er wel een alternatieve verblijfplaats te worden aangeboden, omdat de soort nog wel gebruik kan maken van de schuren. Het ophangen van een kerkuilkast is in deze situatie voldoende. De kast dient opgehangen te worden in bijvoorbeeld een (kap)schuur, stal, of op een zolder. Dit dient te gebeuren op een donkere en rustige plek op minimaal 5 meter hoogte. Minimaal 6 maanden voor de sloop dient de kast opgehangen te worden, zodat de kerkuil vroegtijdig de kast kan ontdekken, in de nabijheid van de te slopen opstallen (bijv. in een kapschuur en/of bij de burens). De kast dient regelmatig gecontroleerd te worden en eventueel schoon gemaakt te worden. Dit is afhankelijk van de mate van gebruik door de kerkuil. Kerkuilkasten kunnen aangeschaft worden via bijvoorbeeld Vivara (www.vivara.nl), Waveka (www.waveka.nl) of een vogelwerkgroep in de omgeving. Een vogelwerkgroep plaatst vaak gratis kasten die zij gedurende het jaar controleren op de aanwezigheid van kerkuilen. Tevens geven zij ook advies over allerlei zaken met betrekking tot kerkuilen. Daarnaast zijn de kasten ook zelfstandig te maken. Op internet zijn diverse bouwtekeningen voorhanden.

Conclusie vogels: indien een kerkuilkast als alternatief wordt aangeboden en rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels, is een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek naar vogels niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als voortplantings- en overwinteringsbiotoop. In het plangebied zijn waterelementen aanwezig die geschikt zijn voor voortplanting. Door de beperkte aanwezigheid van water, worden er geen grote aantallen verwacht. Strikt beschermde amfibieën worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van strikt beschermde amfibieën rondom het plangebied.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Vissen

Binnen het plangebied zijn waterelementen aanwezig, maar dit zijn weinig tot geen watervoerende elementen. (Beschermde) vissen worden dan ook niet verwacht in de aanwezige sloten. Door het versterken van de sloten wordt het mogelijk op termijn wel geschikt voor (beschermde) vissen als kleine modderkruiper.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Door het ontbreken van geschikt biotoop voor reptielen en vissen, worden deze niet in het plangebied verwacht.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen: een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën, reptielen en vissen.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Door het ontbreken van beschermde ongewervelden, worden er geen effecten op deze soorten verwacht.

Conclusie ongewervelden: een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek is voor beschermde ongewervelden niet aan de orde.

6

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

6.1 Beschermde natuurwaarden

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden noodzakelijk geacht in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur. Beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet worden wel verwacht.

Resultaten quickscan

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied potentieel geschikt habitat aanwezig is voor een aantal algemene beschermde soorten en zwaarder beschermde soorten. Dit betreft voor algemene broedvogels en kerkuil en naar verwachting ook steenmarter, vleermuizen en veldspitsmuis. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van deze resultaten.

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk voor tabel 1-soorten.

Steenmarter en vleermuizen

Voor steenmarter en vleermuizen is in het plangebied potentieel leefgebied voorhanden. Dit betreffen de kippenstal en de twee-onder-een-kapwoning. Omdat niet uitgesloten kan worden dat met de voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten op deze soorten ontstaan, is nader onderzoek noodzakelijk naar de aan en/of afwezigheid van verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten. Zie voor meer informatie ook paragraaf 5.2.

Veldspitsmuis

Naar verwachting komt veldspitsmuis in het plangebied voor. Door de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt potentieel leefgebied en verblijfplaatsen. Een ontheffing is noodzakelijk. Zie voor meer informatie paragraaf 5.2.

Broedvogels en kerkuil

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedende vogels ontbreken.

Vanwege de aanwezigheid van sporen van kerkuil, dient een kerkuilkast opgehangen te worden als alternatief voor de verblijfplaats die wordt gesloopt. Zie voor meer informatie ook paragraaf 5.3.

6.2 Eindconclusie

Nader onderzoek is noodzakelijk naar steenmarter en vleermuizen (paragraaf 5.2). Voor veldspitsmuis dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Daarnaast dient een kerkuilkast opgehangen te worden en moet buiten het broedseizoen van vogels worden gewerkt (paragraaf 5.3).

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Beschermings-status Ff-wet	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect maatregelen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Beperkte aantasting leefgebied, mogelijk doden, tijdelijke verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Vrijstelling	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Leefgebied	Beperkte aantasting leefgebied, mogelijk doden, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Vrijstelling	Zorgplicht
1	Flora	Mogelijk standplaats	Beperkte aantasting leefgebied, mogelijk vernietigen, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Vrijstelling	Zorgplicht
2	Steenmarter	Onbekend, mogelijk verblijfplaatsen	Onbekend	Onbekend	Nader onderzoek noodzakelijk tijdens vleermuisonderzoek en met behulp van trapcams
3	Vleermuizen	Onbekend, mogelijk verblijfplaatsen	Onbekend	Onbekend	Nader onderzoek noodzakelijk in de periode half mei - half juli (2 bezoeken) en half augustus - half september (2 bezoeken)
3	Veldspitsmuis	Leefgebied	Beperkte aantasting leefgebied en verblijfplaatsen, op termijn weer geschikt leefgebied	Ja	Ontheffing aanvragen DR en aanvullende maatregelen nemen, zorgplicht.
V	Vogels	Leefgebied - broedlocatie	Beperkte aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Ja, tenzij ¹	¹ Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
V1-4	Kerkuil	Leefgebied	Verdwijnen vaste rust- en verblijfplaats	Ja, tenzij ²	² Kerkuilkast ophangen, zorgplicht
V5	Vogels - categorie 5	Leefgebied broedlocatie	Beperkte aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Ja, tenzij ³	³ Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht

LITERATUURLIJST

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (Redactie), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey. Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet*.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.

Douma, M., C.M.P. Zoon en A.D. Bode, 2011. *De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010*. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Dietz, C., O von Helversen & D. Nill, vertaling en bewerking: P.H.C. Lina, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Biologie • Kenmerken • Bedreigingen*. De Fontein | Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Emmerik, W.A.M. van & H.W. de Nie, 2006. *De zoetwatervissen van Nederland. Ecologisch bekeken*. Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven.

Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur, 24 februari 2012. *Vleermuisprotocol 2012*.

Waarnemingen - www.zoogdieratlas.nl

- www.waarneming.nl

- www.telme.nl

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurreggeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- Ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- Alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- Alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- Bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren).

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland

voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en

- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de

datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.